

REFERAT STJØRDAL ROTARYKLUBB

Uke	7	
Dato	13.02.2023, kl 19.30 – 20.45	
Sted	Quality Airport Hotel Værnes, Stjørdal	
Møteleder	President Trond Gunnar Stenersen	
Referent	Innkommende president Toralf Pedersen	
Antall til stede	Medlemmer	Gjester
	15	11
Antall kaffe	15	
Fødselsdager	Tove Sakshaug, 70 år den 17.02.2023	
3 - minutter	President Trond Gunnar Stenersen	
Vinlotteri	Einar Anton Fløttum	

President Trond Gunnar Stenersen ønsket velkommen, og tok samtidig en 3 minutter der han fulgte opp foredraget om «Hørsel i sentrum» fra den 06.02.23, og fortalte om egne hørselsundersøkelser og sin diagnose.

Vinlotteriet ble vunnet av Einar Anton Fløttum.

Foredrag om Slaget om Narvik; Hva skjedde? v/Tordis McKay, Petter Brugmans og Ingvar Lindahl

Tordis McKay vokste opp i Ankenes ved Narvik.

Petter Brugmans er utdannet bergingeniør. De siste 30 årene har han vært ansatt som bergmester.

Han er også medlem av Lade Rotaryklubb.

Ingvar Lindahl er også bergingeniør og har arbeidet for Norges Geologiske undersøkelser.

Tordis McKay viste kart og bilder fra før slaget i Narvik.

Petter Brugmans orienterte om sjøslaget.

09.04.1940: 10 tyske jagere løper inn i Ofotfjorden og setter i land tropper i Narvik og okkuperer byen. Hver jager har et mannskap på 315. I tillegg har hver jager med 200 østerrikske bergjegere. Den tyske okkupasjonen ledes av general Eduard Dietl. På Narvik havn blir de norske panserskipene KNM «Eidsvold» og KNM «Norge» senket av tyskerne og 277 norske sjøfolk mister livet. Tyskerne besetter byen og kommandanten oberst Sundlo som har nazistiske sympatier overga byen uten kamp. Likevel klarer en gruppe på ca. 200 norske soldater under ledelse av major Sigurd Omdal å komme seg ut av byen og går etter hvert i stilling langs Ofotbanen. I tillegg til Narvik tar tyskerne ekserserplassen Elvegårdsmoen hvor det er depoter av norske uniformer, ammunisjon og materiell.

10.04.1940: Om morgenen løper en britisk flotilje på fem jagere under ledelse kommandør B. a. Warburton-Lee på HMS «Hardy» inn Ofotfjorden og kommer inn til Narvik uten å bli oppdaget. Den britiske flotiljen senker to tyske jagere og skader tre andre. Som en følge av kanonaden på Narvik havn blir de tyske jagerne som ligger i Ballangen og Herjangen alarmert. Disse angriper den britiske marinestyrken og ødelegger to av skipene. Et at skipene HMS «Hardy» blir satt på land på Virek. Her blir de sårede herunder lederen av flotiljen, Warburton Lee, tatt i land. Han dør kort tid etter at han har kommet til land.

De øvrige tre britiske jagerne lykkes i å ta seg ut Ofotfjorden, mens de tyske jagerne trekker seg tilbake. Ved munningen av Ofotfjorden treffer de på det tyske skipet «Rauenfels» som er på vei inn i Narvik med forsyninger til de tyske troppene.

De sårede engelskmennene som er kommet i land på Virek blir tatt til Ballangen hvor de blir tatt under behandling på sykestua til A/S Bjørkaasen Gruber (Ofoten). De øvrige mannskapene blir innkvartert på «Folkets hus», på «Elim» og på den nye realskolebygningen.

11.04.1940: Natt til 11.april forsøkte de tyske jagerne som fortsatt var sjødyktige å ta seg ut fra, men ved munningen av Ofotfjorden støtte de på overlegne britiske sjøstridskrefter slik at de måtte trekke seg tilbake til Narvik.

Mens de ventet på sjøslaget, gikk en av de tyske jagerne på grunn. Grunnstøtingen skjedde under et forsøk på å oppbringe to skøyter som hadde vært på Liland for å hente mel. Den ene skøyten oppbragt og sendt til Narvik.

Under sjøslaget ble det sendt raketter som havnet i trehusbebyggelsen. Det oppsto brann og hele bebyggelsen fikk hard medfart. Problemet var at både tyskerne og de som hadde mistet husene måtte ha et sted å bo.

I tiden etter sjøslaget ble det sendt allierte styrker fra Polen, Frankrike med flere. Tyskerne på sin side sendte inn fallskjermssoldater og de kom til et stort slag i fjellene nord for Narvik. I kampene på Lappaugen slo de norske styrkene tyskerne tilbake. Hyldmo fra Stjørdal var med i slagene. Allerede 30 april ble han utnevnt som kommandant for Narvik. Til slutt klarte de å kaste tyskerne ut. Den 24 mai bestemte Churchill at alle styrkene skulle trekkes ut. Kampene fortsatt til 28 mai med inntogmarsj i Narvik, men i og med at styrkene skulle trekkes ut valgte Norge å gi opp kampen. Hyldmo etablerte Realskolen i Ballangen. Etter krigen var han i Tysklandbrigaden og var militærattache i London.

Ingvar Lindahl fortalte om hverdagslivet i Narvik og Ballangen i årene etter krigen.

Tordis McKay fortalte om hverdagslivet. Familien ble vekket 9 april kl 06. De hørte rop om hjelp. Det var fremdeles vinter i området. De fant døde soldater. Mor hennes lagde kjeledresser med masse lommer for evakuering. Familien evakuerte først til Vesterålen, men senere til bosted på fastlandet. I 1945 kom frigjøringen. Da kom mange norske soldater fra Sverige.

Flere hadde spørsmål og kommentarer til foredragene.

Presidenten takket for foredragene og takket for engasjementet blant medlemmer og gjester.